

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
OKRUŽNI SUD U BANJALUCI
BROJ: 11 0 U 018102 16 U
Dana, 8.09.2016. godine

Okružni sud u Banjaluci i to sudija Sunita Šukalo uz učešće Tatjane Grbić kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi Udruženje građana "Borba protiv korupcije u BiH" - Transparency International Bosne i Hercegovine, Banjaluka, sa sjedištem u Gajevoj broj 2, a zastupano po predsjedavajućem, Srđanu Blagovčaninu (u daljem tekstu: tužilac), protiv Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite, Banjaluka (u daljem tekstu: tuženi), radi poništenja rješenja tuženog, broj 11/02-053.1-24/14. od 18.12.2015. godine, u predmetu pribavljanja podataka u vezi sa zahtjevom za slobodni pristup informacijama, donio je dana 8.09.2016. godine, sljedeću:

P R E S U D U

Tužba se uvažava i osporeni akt poništava.

Obavezuje se tuženi da tužiocu nadoknadi troškove sudske takse, nastale vođenjem ovog upravo-sudskog spora u iznosu od 200,00 KM i to u roku od 30 dana od dana prijema ove presude, a pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

O b r a z l o ž e n j e

Osporenim aktom i to rješenjem tuženog u vezi sa zahtjevom za pristup informacijama „po presudi Okružnog suda u Banjaluci“, broj 11 0 U 016067 15 U od 30.11.2015. godine, odobren je tužiocu djelimičan pristup informacijama, uvidom u ugovore o djelu koje je Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske, zaključilo u 2012. i 2013. godini pa je stavom 2. označeno da se uvid može izvršiti u prostorijama tog Ministarstva u naknadno dogovoreno vrijeme dok se stavom 3. odbija pristup dijelu informacija koja se odnose na lične podatke lica sa kojima su potpisani ugovori o djelu (ime i prezime, JMBG, adresa stanovanja, transakcioni račun itd.).

Blagovremeno podnesenom tužbom tužilac ističe činjenični osnov koji je prethodio donošenju tog rješenja pa navodi da je tuženi, a primjenom člana 10. Zakona o slobodi pristupa informacijama izdvojio dio informacija koji se odnosi na lične podatke lica sa kojima su zaključeni ugovori o djelu. Nastojeći da izbjegne ponovno vođenje upravnog spora, tužilac je zamolio tuženog za dostavu traženih dokumentacija putem pošte uz napomenu da će snositi troškove umnožavanje traženih informacija u skladu sa članom 16. Zakona o slobodi pristupa informacijama i upozorio na stav sudske prakse po pitanju šta se smatra informacijom, a šta ličnom informacijom pa je dozvoljeno dostavljanje kopija ugovora o djelu koji će sadržavati imena i prezimena ugovornih strana bez objavljivanja ostalih podataka. U tužbi dalje ističe da je zahtjev za pristup informacijama upućen u okviru sprovođenja istraživanja o dostupnosti javnih informacija u kontekstu zaključenih ugovora o djelu i trošenju sredstava za te namjene koje je izostalo, već je tužilac pozvan da u prostorijama nadležnog javnog organa uz ograničenja izvrši uvid u terminu koji će biti neposredno određen. Međutim, ovakva mogućnost koju nudi javni organ i koju treba da navede u dopisu prepuštena je odluci podnosioca zahtjeva kao stranke u postupku i upozorava da tuženi kao javni organ nije

razgraničio šta je to informacija, a šta lični podatak i odredbe Zakona o zaštiti ličnih podataka u BiH, stavio je ispred odredbi Zakona o slobodi pristupa informacijama, Republike Srpske. Tužilac postavlja pitanja zašto tuženi nije u skladu sa pomenutim zakonom tražio saglasnost zainteresovanih lica i propustio je da kontaktira sa licima sa kojima je zaključivo ugovore o djelu. Odbijajući dostavu traženih podataka nije uzeo u obzir da su informacije pod kontrolom javnog organa, predstavljaju značajno javno dobro i da javni pristup informacijama potiče veću transparentnost i odgovornost javnih organa i dalje u tom kontekstu. Nadalje, tužilac ističe da svako fizičko i pravno lice ima pravo pristupa ovim informacijama u najvećoj mogućoj mjeri u skladu sa javnim interesom, a da javni organi imaju odgovarajuću obavezu da saopšte tražene informacije i omoguće svakom fizičkom licu da zatraži izmjenu i stavi primjedbe na informacije pod kontrolom javnog organa. Poziva se na član 14. stav 3. Zakona o slobodi pristupa informacijama RS kojim je propisano da ukoliko javni organ donese dopis kojim odbija zahtjev za pristup informacijama u cjelosti ili djelimično mora da navede zakonski osnov za status izuzeća informacije uz naznaku člana tog zakona na koji se poziva kao i sva materijalna pitanja važna za odluku što uključuje i faktor javnog interesa. Smatrajući da tuženi nije postupao u skladu sa članom 9. tog zakona i nije sproveo test javnog interesa, predlaže da sud uvaži tužbu i poništi rješenje tuženog te ga obaveže na naknadu troškova upravnog spora koje čine troškovi sudske takse na tužbu i presudu.

Tuženi je dao odgovor u kojem ističe da osporava tužbu u cjelosti i sve navode tužioca pa navodi da je postupao po presudi Okružnog suda u Banjaluci, broj 11 0 U 016067 15 U od 30.11.2015. godine i donio rješenje, broj 11/02-053.1-2/14 od 18.12.2015. godine. Zaključuje da je rješenje konačno i da po naknadnom zahtjevu tužioca, tuženi nema obavezu odlučivati. U odgovoru prepričava navode iz tužbe pa zaključuje da je tužiočevo tumačenje zakona „sugestibilno“ i tvrdi da ne postoji odredba Zakona o slobodi pristupa informacijama RS koja bi podnosioca zahtjeva dala pravo izbora i mogućnosti pristupa informacijama. Osporava tvrdnje tužioca da nije razgraničeno šta je to informacija, a šta je lični podatak i tvrdi da je „harmonizovao“ Zakon o slobodi pristupa informacijama RS i Zakon o zaštiti ličnih podataka u BiH, pa se poziva na svoje pravo da utvrdi izuzetak, kada tražene informacije uključuju lične interese koji se odnose na privatnost trećih lica. Nadalje navodi da je omogućen uvid u sve informacije sa izuzetkom onih o ličnim podacima lica sa kojima su zaključeni ugovori i ne spori svoju obavezu da obezbjedi pristup informacijama u cilju promocije transparentnosti i odgovornosti svoga rada ali smatra da to ne znači da treba iznositi privatne podatke iz zaključenih ugovora o djelu bez obzira što se troše budžetska sredstva.

Tuženi u odgovoru zaključuje da bi javnost bila upoznata sa trošenjem budžetskih sredstava dovoljan je podatak za koje poslove i na koji iznos je zaključen ugovor o djelu i smatra da je ime i prezime lica iz tog ugovora irelevantno te dalje elaborira u tom pravcu pa zaključuje da je traženje ličnih podataka među kojima je ime i prezime lica može dovesti do grubog narušavanja privatnosti. Tuženi se dalje bavi primjerima i primjedbama ličnih podataka i zaštite privatnosti klijenata pa tvrdi da nije tačno da nije naveden zakonski osnov za status izuzeća informacije i poziva se na član 8. Zakona o slobodi pristupa informacijama RS u vezi sa članom 17. Zakona o zaštiti ličnih podataka BiH po pitanju provođenja testa javnog interesa u smislu člana 9. Zakona o slobodi pristupa informacijama RS poziva se na osporeni akt kojim je omogućio tužiocu uvide u kopije ugovora o djelu, zaključenih 2012. i 2013. godine sa izuzetkom ličnih podataka sa licima sa kojima su zaključeni i još jednom tvrdi da su lični podaci zakonom zaštićeni.

Razmotrivši tužbu i odgovor na tužbu po odredbama člana 30. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik RS“ broj: 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS), kao i cjelokupne spise predmetne upravne stvari, ovaj sud je odlučio kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Iz podataka u spisu predmeta proizilazi da je ovaj sud u predmetu, broj 11 0 U 016067 15 U od 30.11.2015. godine, uvažio tužbu tužioca i naložio tuženom da u roku od 30 dana od dana prijema te presude donese odluku o žalbi tužioca izjavljenoj na akt tuženog, broj 11/02-053.2-194/1 od 2.07.2014. godine.

Naime, tužilac se, dana 1.04.2014. godine obratio tuženom zahtjevom za pristup informacijama – zaključenim ugovorima o djelu i trošenju sredstava za ove namjene u 2012. i 2013. godini. Tuženi je dopisom, broj: 11/02-053.1-24/14 od 15.04.2014. godine, obavijestio tuženog da nije u mogućnosti dostaviti tražene ugovore, jer je to u suprotnosti sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 49/06 i 76/11). S obzirom da je ovaj sud utvrdio da su ispunjeni uslovi po pitanju instituta „čutanja uprave“ to je uvažio tužbu i naložio tuženom odlučivanje po žalbi ukazujući na opravdanost njegove primjene po pitanju formalno pravnih razloga.

Rješenjem od 18.12.2015. godine, a navodeći da postupa po pomenutoj presudi od 30.11.2015. godine tuženi dozvoljava pristup traženim informacijama i taj pristup ograničava što samo po sebi ne predstavlja postupanje po presudi ovog suda i odluku o žalbi kako je to precizirano i dato u razlozima predmetne presude.

Ipak, pomenuto rješenje osporeno je u ovom upravno-sudskom sporu donošenjem tužbe od 29.01.2016. godine i razloga koji su dati u tužbi, a koje je ovaj sud precizirao u dijelu izlaganja tužbe.

Odluka tuženog nije pravilna i nije u skladu sa zakonom.

Uvidom u rješenje koje se osporava proizilazi da je odobren djelimični pristup informacijama, uvidom u ugovore o djelu koje je tuženi zaključio u toku 2012. i 2013. godine bez tačno određenog termina pristupa u prostorijama tog javnog organa i uz odbijanje pristupa u dijelu informacija koje tuženi naziva ličnim podacima lica sa kojima su predmetni ugovori zaključeni, dakle praveći selekciju po vlastitom nahođenju.

Tuženom je već više puta ovaj sud prezentovao odredbe Zakona o slobodi pristupa informacijama RS („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 20/01), pa kako se ponavljaju propusti tuženog u primjeni ovog zakona to će se ponovo uputiti na član 4. koji propisuje da svako fizičko i pravno lice ima pravo pristupa informacijama pod kontrolom javnog organa radi promocije transparentnosti i odgovornosti tih organa u skladu sa javnim interesom, s tim da kako je to već rečeno to pravo pristupa podliježe samo formalnim ograničenjima, kako je to utvrđeno članom 6, 7. i 8. istog zakona. Takođe, u odredbi člana 10. istog zakona propisao je da ako je dio traženih informacija utvrđen kao izuzetak što u konkretnom nije slučaj jer se ne temelji na valjanom pravnom osnovu, nadležni javni organ će izdvojiti takav dio i objaviti ostatak informacija osim ako zbog takvog razdvajanja informacije nisu postale nerazumljive.

Pored ovog tuženi je takođe već upozoren da privatnost i drugi legitimni pravni interes mogu biti osnov za uskraćivanje davanja određenih informacija ali u tom slučaju, javni organ, provodeći test javnosti (određen članom 9. Zakona o slobodi pristupa informacijama) mora utvrditi da li zaštita pravnog interesa ima prevagu nad interesom javnosti da sazna određene podatke ili da li je veća šteta ako javnost ne bude upoznata sa tim podacima od štete koju bi eventualno trpila lica na koja se odnose ti podaci.

Sud takođe smatra da u konkretnom slučaju tuženi nije razgraničio pojam informacije i pojam zaštite ličnih podataka već da se u cilju onemogućavanja da javnost sazna tražene podatke zapravo štiti pozivanjem na zaštitu privatnih podataka od ugrožavanja koje bi kako to tuženi neosnovano i neutemeljeno ističe mogli dovesti do ugrožavanja privatnosti.

Tuženi mora znati da se njegova funkcija ne svodi na zaštitu interesa privatnih lica potpisnika ugovora ili drugih lica sa kojima stupa u pravne poslove kao javni organ u trošenju i usmjeravanju budžetskih sredstava već upravo, prije i prioritarno, zaštitom javnog interesa u sferi svog djelovanja, a to je zaštita zdravlja i socijalna zaštita ljudi.

Tuženi je bez osnova, po mišljenju ovog suda, izostavio relevantne podatke, a to su imena i prezimena lica sa kojima su ugovori zaključeni i tako postupanje nije u skladu sa članom 3. Zakona o zaštiti ličnih podataka jer posmatrajući kontekst Zakona o slobodi pristupa informacijama kojim je propisano da su javni organi dužni da obezbijede pristup informacijama u cilju promocije transparentnosti i odgovornosti svog rada izuzev ograničenja (izuzetaka koji se tiču ličnih podataka lica na koje se traženi podaci ili tražene informacije odnose), a zbog zaštite njihove privatnosti, odnosno mogućih zloupotreba. Već je više puta rečeno da javnost mora da ima saznanja o radu državnih organa koji ne mogu biti izolovani od javnosti ali će državni organ cijeniti okolnosti svakog slučaja i interese lica na koji se traženi podaci odnose i za takve procjene dati valjane razloge (ne uopštene) utemeljene na zakonu.

U konkretnom slučaju radi se o 10 ugovora o djelu sa tačno određenom vrijednošću pri čemu se sadržina odnosi na poslove profesionalnog prevođenja dokumenata stručnih poslova iz oblasti jonizirajućeg i nejonizirajućeg značenja kao i poslova vezanih za istraživanje iz oblasti zdravstva pa se i ove činjenice za koje interes pokazuje tužilac ne tražeći ništa više od označavanja ugovorne strane koju pobliže označava ime i prezime ili pak oznaka pravnog lica bez drugih pobliže određenih podataka. Ne može se smatrati informacijom koju, bi tuženi ograničeno štiteći se Zakonom o zaštiti ličnih podataka, a da prethodno nije dao jasno objašnjenje zbog čega postavlja ograničenje u ovom pravcu.

Dostavljanjem traženih podataka jača se transparentnost javnih organa, a u konkretnom slučaju visina izdvojenih budžetskih sredstava za realizaciju pomenutih ugovora pri čemu se kako je to već poučen tuženi, pojam lični podaci vezuje za jedinstveni matični broj, nacionalnost, bračno stanje, adresu stanovanja i slično koje podatke tužilac nije niti tražio.

Sud je već uputio tuženog da ime prezime nekog lica ne predstavlja lični podatak već društvenu i zakonsku indentifikaciju lica, fizičkog lica pri čemu, skup ličnih podataka o tom licu pa nije pravilno i zakonito da tuženi izostavlja imena i prezime lica sa kojima su ugovori zaključeni jer je to suprotno obavezi i funkciji tuženog kao javnog organa koji se finansira javnim novcem pa nema osnova uskraćivati informacije koje su javnosti relevantne ako pri tome nije opravdao odluku o ograničivanju, tačno traženih informacija u kontekstu pomenutih zakona.

Za sud je neprihvatljiv stav tuženog u vezi obraćanja Agenciji za zaštitu ličnih podataka BIH kako to proizlazi iz dopisa i opravdanja tuženog kada onemogućava javnost, a pri tome upit ovoj Agenciji treba da glasi: da li je ime i prezime u konkretnom slučaju lični podatak? Ovo iz razloga što bi tuženi svakako morao to da zna i da vodi računa da je podvrgnut „oku javnosti“, a tužilac ovlašten da podstiče organe vlasti na transparentnost u cilju zaštite javnog interesa i jačanja odgovornosti javnih institucija.

Stav ovog suda iskazan u presudi, broj 11 0 U 015155 14 U od 27.05.2015. godine, u predmetu raspravljanja o pristupu informacijama, treba još jednom ponoviti, a odnosi se na predočavanje imena i prezimena lica koja su zaključila konkretne

ugovore što ne predstavlja iznošenje ličnih podataka koje tuženi treba nužno štiti u skladu sa Zakonom o ličnim podacima kod opravdanog zahtjeva tužioca jer iz tužbe i drugih navoda tužioca je vidljivo da lični podaci u kontekstu pomenutog zakona i nisu traženi. Obaveza je tuženog da kao organ u vršenju javnih ovlaštenja, novcem građana Republike Srpske pruži sve neophodne i relevantne podatke na zahtjev svakog zainteresovanog lica jer će otvorenošću i pravilnošću svog poslovanja steći povjerenje građana i biti pod stalnom prismotrom javnosti na koji će način sebi obezbijediti legitimno i jasno vršenje funkcije za koju je i osnovan.

Ne može se zanemariti navod tuženog iz odgovora na tužbu u kojem ističe da se to Ministarstvo prilikom zaključivanja ugovora „dogovorilo da će lični podaci biti potpuni i u svakom slučaju zaštićeni i da se neće davati trećim licima“...

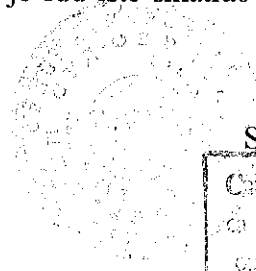
Takvo postupanje ne predstavlja obavezu niti ovlaštenje tuženog kao organa izvršne vlasti koji raspolaže javnim novcima i javnim ovlaštenjima i koje nije zaštitnik ugovornih strana u odnosu na procjenu javnosti. Postavlja se pitanje zašto bi Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite štutilo podatke ugovornih strana u vršenju javnih ovlaštenja i zašto bi se zahtjev javnosti smatrao zadiranjem u prava ugovornih strana, kada je nesporno jedna od ugovornih strana upravo javni organ finansiran sredstvima građana.

Nadalje, neprihvatljivo je obrazloženje da traženo dostavljanje podataka o imenu i prezimenu lica iz ugovora predstavlja grubo narušavanje privatnosti te zaključak tuženog te neprofesionalnosti... da neki ljudi nemaju pravo da urade neki posao za javni organ... jer takvo objašnjenje javnog organa nema uporište u zakonima koji se primjenjuju u ovoj materiji, a tuženi kao „servis“ građana u domenu zaštite zdravlja treba da aktivnost usmjeri upravo u tom pravcu.

Ostali navodi iz tužbe nisu od uticaja na drugačije odlučivanje, pa kod nepotpuno i netačno utvrđenih činjenica na koje je pogrešno primjenjeno materijalno pravo uz napomenu da osporeni akt nije akt koji je tuženi morao donijeti u skladu sa presudom ovog suda, broj 11 0 U 016067 15 U od 30.11.2015. godine, u kontekstu člana 50. ZUS iz kojeg je razloga tužbu valjao uvažiti, a doneseni akt poništiti u smislu ovlaštenja iz člana 31. stav 1. i 2. istog zakona.

Za tužioca su nastali nužni troškovi, opredjeljeni po osnovu troškova sudske takse u skladu sa Zakonom o sudskim taksama („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 18/99, 23/99, 65/03, 97/04, 73/08 i 49/09), to je sud iste smatrao osnovanim i dosudio, stavom 2. izreke ove presude.

Zapisničar
Tatjana Grbić

Sudija
Sunita Šukalo

